

p30konkor.com

نام و نام خانوادگی :

عنوان آزمون : تاریخ ۱۲ درس ۴

پایه تحصیلی :

زمان آزمون :

نام دبیر :

تاریخ برگزاری

ردیف	لطفاً پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم
۱	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است). (مظفرالدین شاه - ناصرالدین شاه - فتحعلی شاه - محمد شاه) الف) با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا در دوره تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد. ب) تشویق هنرمندان نقاش به کشیدن پرده‌های بزرگ و جمع‌آوری آنان در تهران در دوره صورت گرفت. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۳	
۲	بناهای دوره زندیه و قاجار را از نظر «نوع» و «سبک» معماری با هم مقایسه کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳	
۳	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است). (زندیه - صفویه - روسیه - عثمانی) الف) به دنبال سقوط سلسله هنر نگارگری (نقاشی) در سایه جنگ‌های داخلی رو به افول نهاد. ب) در دوره قاجار جنگ‌های داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به شد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳	
۴	بناهای کارت پستالی را شرح دهید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲	
۵	به نظر شما، چرا امیرکبیر دستور داد استادان و معلمان مدرسه دارالفنون از کشورهایی غیر از روسیه و انگلستان (مانند فرانسه و اتریش) استخدام شوند؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲	
۶	در زمان کدام پادشاه قاجار، با ورود محصولات جدید کشاورزی به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲	
۷	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است) (روسیه - انگلستان - صفویه - افشاریه) الف) در دوره قاجار، با سرازیر شدن کالاهای اروپایی به ویژه محصولات صنعتی، صدمات شدیدی به صنایع ایران وارد شد. ب) به علت آشفتگی سیاسی و اجتماعی کشور پس از امکان رشد و ترقی هنر و معماری دور از انتظار بود. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲	
۸	مهم‌ترین مراکز علمی و آموزشی دوره قاجار در پایتخت (تهران) را نام ببرید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱	

۹	به نظر شما، چرا امیرکبیر قصد داشت آموزش دانشجو در داخل کشور را جایگزین فرستادن آن‌ها به خارج کند؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۰	«ناصرالدین شاه قاجار با هدف آشنایی با پیشرفت‌های اروپاییان و اخذ فناوری مدرن غربی سه مرتبه به اروپا سفر کرد. در دوران سلطنت او، تلگراف، تلفن، بانک، موزه، دوربین عکاسی و برخی دیگر از جلوه‌های تمدن جدید غرب علی‌رغم برخی مخالفت‌ها وارد ایران شد. ناصرالدین شاه به مقوله عکس و عکاسی علاقه فراوانی داشت و یکی از دلایل رواج آن در ایران، علاقه وی به عکاسی بود. او خود عکاسی می‌کرد و در این زمینه مهارت داشت.» الف- ناصرالدین شاه قاجار با چه هدفی سه بار به اروپا سفر کرد؟ ب- یکی از دلایل رواج عکاسی در ایران در دوره قاجار چه بود؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۱۱	جاهالی خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است). (فرانسه - انگلیس - میرزا حسن رشدیه - امیرکبیر) ۱) انقلاب صنعتی با اختراع و تکمیل ماشین بخار در کشور آغاز گردید. ۲) هدف از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی فرزندان همه قشرهای مختلف جامعه بود. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۱۲	هدف میرزا حسن رشدیه از برپایی مراکز آموزشی جدید در ایران چه بود؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۰
۱۳	اصطلاح بناهای کارت پستالی را توضیح دهید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۰
۱۴	در دوره قاجار هنر تئاتر به سبک اروپایی به همت چه کسانی گسترش یافت؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰
۱۵	در دوران سلطنت ناصرالدین‌شاه کدامیک از مظاهر تمدن جدید غرب وارد ایران شد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۱۶	یک نمونه از بناهای باشکوه دوره قاجاری که به سبک معماری سنتی ایرانی ساخته شده، نام ببرید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۱۷	پس از ورود مظاهر تمدن جدید غربی، چه ساختمان‌هایی تحت تأثیر معماری اروپایی در عهد قاجار ساخته شد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۱۸	بناهای «کارت پستالی» بیشتر به تقلید از کدام بناها در دوره قاجاری ساخته می‌شدند؟ چه ویژگی‌هایی داشتند و یک نمونه از این بناها نام ببرید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم

۱۹	سنت معماری ایرانی اسلامی در کدام دوران حکومتی درخشش داشت و در عصر قاجار چگونه تداوم یافت؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۰	هنر تئاتر در دوره قاجار چگونه گسترش یافت و در کجا یک تالار نمایش ساخته شد؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۱	در دوره قاجار نمایش کمدی شامل چه نمایش‌هایی می‌شد و در کجاها اجرا می‌شد؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۲	تعزیه ریشه در کدام آیین داشت؟ در عصر صفوی به چه منظوری رواج یافت و هنر تعزیه در دوره ناصرالدین‌شاه چه وضعیتی یافت؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۳	در سبک نوین نقاشی در دوره ناصرالدین‌شاه، کدام نقاش بزرگ پا به عرصه وجود نهاد؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۴	علت تحول در هنر نقاشی در دوره قاجار چه بود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۵	سه تن از موسیقی‌دانان دوره قاجار را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۶	دو تن از تذهیب‌کاران دوره قاجاریه را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۷	سه تن از فلاسفه مشهور دوره قاجاریه را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۸	نظام‌الدین غفاری در دوره کدام شاه قاجار بود، کدام راه را احداث کرد و لقبش چه بود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۲۹	دو تن از خوشنویسان قرن سیزدهم هجری (دوره قاجار) را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۰	سه تن از شاعران سبک بازگشت ادبی در دوره قاجار را نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم

۳۱	در دوره قاجار چه کسی مدرسه دوشیزگان را در تهران تأسیس کرد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۲	میرزا حسن رشدیه در دوره قاجار، چه نقشی در مراکز آموزشی داشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۳	نخستین مدارس جدید در دوره قاجار توسط چه کسانی تأسیس شد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۴	مدرسه دارالفنون در دوره قاجار توسط چه کسی و با چه هدفی تأسیس شد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۵	در دوره قاجار تعلیم و تربیت سنتی چگونه گسترش و تداوم داشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۶	رکود و کمبود کدام صنعت در دوره قاجار موجب شد که صادرات فرش به عنوان کالای جایگزین مطرح شود؟ کدام شهرها مراکز مهم قالی‌بافی بودند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۷	رشد تولید فرش و صادرات آن در دوره قاجار مرهون چه عواملی بود؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۸	در دوره ناصرالدین‌شاه چه محصولات کشاورزی جدید وارد ایران شد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۳۹	در دوره قاجار جنگ داخلی آمریکا چه اثری در تولید پنبه در ایران داشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۴۰	کشاورزی در دوران قاجاریه چه وضعیتی داشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۴۱	چه عواملی در دوران قاجار و پهلوی، ایران را در زمان اوج‌گیری علم و صنعت و تولید اروپاییان به عقب‌ماندگی مضاعف دچار کرد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم
۴۲	در دوره قاجار، بعد از پایان یافتن جنگ در اروپا، صنایع دستی ایران چه سرنوشتی پیدا کرد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰-دوازدهم

۴۳	شیوه تولید شبانکارگی (شبانی) یا ایلیاتی در دوره قاجار چه ویژگی‌هایی داشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۴۴	شیوه تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی را در دوران قاجاریه توضیح دهید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۴۵	شیوه تولید سهم‌بری دهقانی در دوره قاجار را توضیح دهید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۴۶	سه شیوه تولید در دوره قاجار را نام ببرید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۴۷	در دوره قاجار هسته اصلی نظام اقتصادی اجتماعی شهرها، کدام نهادها بودند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۴۸	در دوره قاجار گروه‌های اجتماعی شهری چه کسانی بودند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۴۹	ایلات و عشایر در دوران قاجاریه چه موقعیتی داشتند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۵۰	روستائیان در دوره قاجار چه وضعیتی داشتند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم
۵۱	سه شیوه زندگی جامعه ایران در دوره قاجار نام ببرید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱_۱۴۰۰ -دوازدهم

۲ دورهٔ زندیه: نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به کلاه فرنگی معروف بود.

دورهٔ قاجاریه: سبکی از معماری به وجود آمد که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شدند که به بناهای کارت پستالی معروف شد.

کلیدواژه: (ترکیب معماری ایرانی و اروپایی - بناهای کارت پستالی)

۳ الف) صفویه (ب) روسیه

۴ سبکی از معماری در دورهٔ قاجار که در آن برخی از عناصر معماری فرنگی (اروپایی) با معماری ایرانی ترکیب و تلفیق شده و بناهایی ایجاد شده بود را می‌گفتند. (درس ۴ ص ۵۹)

۵ امیرکبیر معتقد بود که به دلیل نفوذ فراوان کشورهای استعمارگر روسیه و انگلستان در ایران، دانش‌آموزان این مدرسه امکان دارد وابستگی به این کشورها پیدا کنند و به گسترش نفوذ و منافع آنان کمک کنند. (درس ۴ ص ۵۴)
توجه: اشاره به مفهوم متن و یا گسترش نفوذ کشورهای استعمارگر نمره داده شود.

۶ ناصرالدین شاه (درس ۴ ص ۵۲)

۷ الف) انگلستان (درس ۴ ص ۵۰) (ب) صفویه (درس ۲ ص ۲۳)

۸ مروی و سپهسالار (مدرسهٔ عالی شهید مطهری) (درس ۴ ص ۵۳)

۹ تا از این طریق بتواند بر محتوا و اساتید و روش‌های تدریس، نظارت بیشتری داشته باشد. (درس ۴ ص ۵۴)

۱۰ الف) با هدف آشنایی با پیشرفت‌های تمدنی اروپا و اخذ فناوری مدرن غربی بود.

(ب) علاقهٔ فراوان ناصرالدین شاه به عکاسی بود. (درس ۴ ص ۶۰)

۱۱ ۱) انگلستان (درس ۲ ص ۳۰) ۲) میرزا حسن رشديه (درس ۴ ص ۵۴)

۱۲ سوادآموزی فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه (درس ۴ ص ۵۴)

۱۳ سبکی از معماری در دورهٔ قاجار که تلفیقی از عناصر معماری اروپایی (فرنگی) و معماری ایرانی که بیش‌تر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می‌شد و نمونه این نوع معماری کاخ شمس‌العماره است. (درس ۴ ص ۵۹)
کلیدواژه: سبکی از معماری - تلفیق عناصر معماری - تقلید از معمار اروپایی - کاخ شمس‌العماره

۱۴ دانشجویان اعزامی به اروپا (درس ۴ ص ۵۸)

۱۵ تلگراف، تلفن، بانک، موزه، دوربین عکاسی

۱۶ خانهٔ بروجردی‌ها در کاشان

۱۷ ساختمان‌هایی مانند پست‌خانه، تلگراف‌خانه، تلفن‌خانه، بانک‌ها، دفاتر روزنامه‌ها، مراکز نظمیه، بیمارستان‌ها و سفارت‌خانه‌ها.

بسیاری از معماران ایرانی به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری ترکیبی ایرانی و اروپایی به وجود آوردند. این بناها که به کارت پستالی معروف شدند بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می‌شدند. مثال کاخ شمس‌العماره واقع در مجموعه کاخ گلستان که به دستور ناصرالدین‌شاه ساخته شد.

سنت معماری ایرانی اسلامی که در دوران سلجوقی، تیموری و صفویان درخشش بی‌نظیری داشت، در عصر قاجار با توجه به شرایط اقلیمی و آب و هوایی و نوع مصالح ساختمانی تداوم یافت.

هنر تئاتر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا در ایران گسترش یافت. میرزا علی اکبرخان مؤین‌الدوله (نقاش‌باشی) به دستور ناصرالدین‌شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت. این تماشاخانه بیشتر مکان خصوصی برای اجرای نمایش برای شاه و درباریان بود. مدتی بعد تئاتر ملی در خیابان لاله‌زار تشکیل شد.

در دوره قاجار نمایش‌هایی مثل نمایش روحوضی (سیاه‌بازی) و بقال‌بازی در مراسم شادی روی حوض خانه‌ها، که گاه با تخته آن را می‌پوشاندند یا در برخی قهوه‌خانه‌ها اجرا می‌شد.

تعزیه که ریشه در آیین‌های باستانی داشت. در عصر صفوی برای بزرگداشت حماسه کربلا و شهادت امام حسین (ع) رواج یافت. هنر تعزیه در دوره ناصرالدین‌شاه گسترش پیدا کرد. یکی از مکان‌های اجرای تعزیه در تهران، تکیه دولت بود.

محمد غفاری معروف به کمال‌الملک

نقاشی در عصر قاجار به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاهان و دربار از یک سو و ارتباط با غرب از سوی دیگر، دچار تحول اساسی شد. فتح‌علی‌شاه برجسته‌ترین هنرمندان نقاش را در تهران گردآورد و آن‌ها را به کشیدن پرده‌های بزرگ برای نصب در کاخ‌ها تشویق کرد.

محمدحسن سنتورخان - میرزا عبدالله - غلامحسین درویش

میرزا عبدالوهاب ملقب به مذهب‌باشی - محمدعلی شیرازی

ملا عبدالله زنوزی - حاج ملاهادی سبزواری - آقا علی مدرس تهرانی

معلم ناصرالدین‌شاه بود، او راه شوسه تهران به آمل را به دستور ناصرالدین‌شاه کشید و سپس ملقب به مهندس‌الممالک شد.

محمدرضا کلهر - میرزا وصال شیرازی

شعله اصفهانی - ملک‌الشعرا صبای کاشانی - وصال شیرازی

بی‌بی خانم استرآبادی

وی یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به ویژه در دوره تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد. هدف رشدیه از برپایی مراکز آموزش جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

نخستین مدرسه‌ها به دست مسیونرهای اروپایی و آمریکایی تأسیس شد.

دارالفنون یکی از مدارس بود که با اهداف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی، در داخل کشور و با ایده و پیگیری امیرکبیر تأسیس شد. امیرکبیر قصد داشت آموزش دانشجو در داخل کشور را جایگزین فرستادن آن‌ها به خارج کند تا از این طریق بتواند بر محتوا و اساتید و روش‌های تدریس، نظارت بیشتری داشته باشد.

سوادآموزی مقدماتی در مکتب‌خانه‌ها یا از طریق معلمان خصوصی و سرخانه انجام می‌گرفت. دانش‌آموزان وارد مدرسه‌های قدیم و حوزه‌های علمیه می‌شدند. در این مراکز آموزشی، علوم نقلی و عقلی تعلیم داده می‌شد. مدرسه‌های مروی و سپهسالار، از جمله مراکز علمی این دوره بودند.

رکود صنعت صادرات ابریشم و کمبود طلا و نقره برای تأمین مالی واردات کالا از اروپا و سایر کشورها، تأثیر بسزایی بر رونق صادرات فرش به عنوان کالای جایگزین داشت. شهرهای تبریز، کاشان، همدان، اصفهان، کرمان، کردستان و آذربایجان.

از نیمه دوم عصر قاجار، تولید فرش و صادرات آن به اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد و گردشگران اروپایی توجه تاجران و مردم اروپا و آمریکا را به سوی فرش دستباف ایران جلب کردند. ارزانی نیروی کار، طرح و نقشه‌های زیبا و متنوع، هنرمندی و ظرافت بافندگان ایرانی از یک سو و تقاضای بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی در تولید و تجارت، سبب رشد، تولید و صادرات فرش در دوران قاجار شد.

در دوره سلطنت ناصرالدین‌شاه با ورود محصولات کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد. به گونه‌ای که محصولات غذایی جدید مثل گوجه‌فرنگی و سیب‌زمینی در غذاهای خانوارهای ایرانی جا خوش کرد و سیب‌زمینی به یکی از محصولات مهم کشاورزی تبدیل شد.

جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد. بازرگانان روسی و ارمنی با حمایت‌های مالی، نصب دستگاه‌های پنبه‌پاک‌کنی، توزیع بذر و بالا بردن استانداردهای تولید به روند افزایش صادرات پنبه کمک کردند. در آستانه جنگ جهانی اول، زمین‌های وسیعی از ایران زیر کشت پنبه بوده و میزان تولید، بیش از ۳۰ هزار تن برآورد شده است.

با وجود آنکه مناسبات حاکم بر بخش کشاورزی، شیوه‌ها و ابزارهای تولید این بخش دچار تغییر و تحول اساسی نشد. کشاورزی ایران اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی مانند گذشته یک کشاورزی معیشتی نبود. تولید برخی از اقلام محصولات کشاورزی به ویژه محصولات صادراتی مانند ابریشم، تریاک، تنباکو، پنبه و برنج چند برابر شد.

حکومت‌های بی‌تدبیر و وابسته در ایران اجازه دادند تا شرکت‌های مستشاران و محصولات اروپایی به صورت بی‌برنامه وارد کشور شوند و در نتیجه پایه‌های تولید داخلی ضعیف شد و ایران در ارتباط با اروپا دچار ضعف و عقب‌افتادگی در تولید شد.

با پایان یافتن جنگ در اروپا و سرازیر شدن کالاهای اروپایی، صنایع دستی ایران به تدریج رو به انحطاط رفت. بسیاری از اروپاییان که در این زمان از ایران دیدن کرده‌اند از نابودی و ضعف مراکز قدیمی و پر رونق صنایع دستی ایران مثل کاشان، اصفهان، شیراز، کرمان و یزد خبر داده‌اند. کالاهای اروپایی، به ویژه محصولات صنعتی انگلستان صدمه شدیدی به صنایع ایران وارد آورد.

مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود. نظیر تولید گوشت، پوست، پشم، گلیم، فرش ایلاتی و لبنیات.

این شیوه ویژه اقتصاد شهری بود. این گروه از کارگران و اصناف و تولیدکنندگان شهری در کارگاه‌ها و مراکز تولید شهری به کار اشتغال داشتند.

در این شیوه تولید، ساکنان روستاها و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند. روستاییان بی‌زمین روی اراضی مالکان کار می‌کردند و در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند. بخشی را به عنوان مالیات به دولت می‌پرداختند و بخشی هم سهم خودشان می‌شد.

شیوه تولید سهم‌بری دهقانی - شیوه تولید خرده کالایی دولتی و خصوصی - شیوه تولید شبانکارگی (شبان) یا ایلیاتی

شهرها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی اقتصادی را در مراکز شهرها تشکیل می‌دادند. هر حرفه کسب و کاری در بازار داشت و هر صنف در یک راسته فعالیت می‌کرد. اهالی شهرها در محلات مختلف زندگی می‌کردند. عوامل گوناگون قومی، مذهبی و شغلی در محلات مختلف زندگی می‌کردند.

مقام‌ها و کارگزاران حکومتی، علما و دانشمندان، بازرگانان، اصناف و پیشه‌وران، کارگران. بسیاری از شهرنشینان را افراد بیکار و تهیدست تشکیل می‌دادند.

در رأس ایلات، سران عشایر قرار داشتند و تمام مناسبات و روابط ایل و حکومت زیر نظر آن‌ها انجام می‌گرفت. افراد ایل نسبت به روستاییان وضعیت بهتری داشتند. آنان به عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار بودند. سران ایلات اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به طور مستقل حکومت می‌کردند.

به استثنای اربابان و زمین‌داران، جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند و کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بوده‌اند.

روستایی - ایلی، عشایری - شهری

